Dosarul nr. 3-830/2025
2-25041181-12-3-27032025

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

19 decembrie 2025 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)
În componența:
Președintele ședinței, judecător Cristina Panfil
Grefieri Eugenia Dîrțu

examinând în ședință de judecată publică, cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de Grabovschi Valentin către Procuratura Generală a Republicii Moldova privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

c o n s t a t ă :

Argumentele participanților la proces:

La data de 27 martie 2025, Grabovschi Valentin s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ (concretizată ulterior) către Procuratura Generală a Republicii Moldova privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea poziției sale a indicat că, la 26.12.2024, reclamantul Grabovschi Valentin a depus la Procuratura Generală cererea prin care a solicitat recunoașterea drept victima a represiunilor politice și de reabilitare a acestuia.

În susținerea cererii a indicat că mama acestuia ***** ***** a.n. 1932 a fost deportată ilegal împreună cu alte rude pe motive politice la 06.07.1949 din s. Bobulești, rl Florești (Glodeni) în regiunea Amur, în baza deciziei Consfătuirii Speciale „MGB” din 24.12.1949, unde s-a aflat la evidență specială pînă la 06.12.1955.

Prin hotărârea Colegiului penal al Curții Supreme al RSSM din 09.05.1961 decizia Consfătuirii Speciale „MGB" din 24.12.1949 a fost anulată, dosarul încetat.

Prin certificatul despre reabilitare nr.l3-166/92 din 4.02.1992, eliberat de Procuratura Republicii Moldova, se atestă faptul că ***** ***** a fost reabilitată.

Reclamantul Grabovschi Valentin s-a născut în regiunea Amur la *****, din căsătoria care a fost încheiată între ***** și *****. Înregistrarea căsătoriei a avut loc în perioada deportării ilegale în regiunea Amur, în perioada 06.07.1949-06.12.1955.

Tatăl petiționarului Grabovschi Valentin, ***** a fost la fel deportat ilegal de pe teritoriul RSSM în regiunea Amur, în baza deciziei Consfătuirii Speciale „MGB” din 24.12.1949, unde s-a aflat la evidență specială pînă la 06.12.1955.

Părinții reclamantului împreună cu reclamantul au revenit în RSSM din regiunea Amur URSS în anul 1962.

La 26.12.2024, reclamantul a depus la Procuratura Generală cererea prin care a solicitat recunoașterea drept victima a represiunilor politice și reabilitarea acestuia.

Prin răspunsul emis de Procuratura Generală nr.17-560/90-89 din 27.01.2025 s-a respins cererea depusă de Grabovschi Valentin privind recunoașterea drept victima a represiunilor politice, reabilitarea și eliberarea certificatului de reabilitare.

În motivarea refuzului Procuratura Generală a indicat că reclamantul s-a născut la *****, dar părinții reclamantului s-au aflat la evidență specială pînă la 06.12.1955, respectiv acesta nu corespunde criteriilor legale din nu s-a născut în locurile de represiune.

La 20.02.2025, reclamantul a depus la Procuratura Generală cererea prealabilă, solicitând anularea actului administrativ individual emis de Procuratura Generală nr.17-560/90-89 din 27.01.2025, reexaminare și admiterea cererii privind recunoașterea drept victima a represiunilor politice, reabilitarea și eliberarea certificatului de reabilitare.

La 10.04.2025, a recepționat actul administrativ individual emis de Procuratura Generală - răspunsul nr.17-560/90-365 din 21.03.2025 privind respingerea cererii prealabile.

Reclamantul nu este de acord cu refuzul Procuraturii Generală din următoarele motive.

Conform art. 1 din Lege nr.296 din 23.11.1994 pentru interpretarea unor prevederi ale Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, conform articolului 2 alineatul 1 subalineatul trei din legea menționată, membri ai familiei persoanelor supuse represiunilor se consideră soțul, soția, copii, părinții, alte rude și tutorii care au fost siliți sau nevoiți să urmeze persoana reprimată în exil sau la locul de deținere specială.

Copii ai persoanelor supuse represiunilor politice, care s-au născut în locurile de represiune sau în drum spre acestea se consideră: copiii proveniți din căsătorii încheiate înainte de represiune, copiii născuți în locurile de represiune sau în drum spre acestea de către femei necăsătorite supuse represiunilor, copiii născuți în locurile de represiune sau în drum spre acestea de către femei necăsătorite, ai căror tați sunt persoane supuse represiunilor, precum și copiii născuți în locurile de represiune, proveniți din căsătorii încheiate în timpul represiunii.

Reclamantul intră în categoria copii ai persoanelor supuse represiunilor politice, care s-au născut în locurile de represiune sau în drum spre acestea, se consideră: copiii... ai căror tați sunt persoane supuse represiunilor, precum și copiii .... proveniți din căsătorii încheiate în timpul represiunii.

Tatăl petiționarului Grabovschi Valentin, ***** a fost supus represiunilor politice și totodată petiționarului Grabovschi Valentin provine din căsătoria încheiată în timpul represiunii.

Susține că, nu este de acord cu argumentul Procuraturii Generală precum că după data de 06.12.1955 părinții reclamantului n-au fost limitați în drept de a pleca din locurile de represiune.

Părinții reclamantului n-au avut posibilitate să plece imediat din regiunea Amur URSS la 06.12.1955 când nu se mai aflau la evidența specială. Au fost nevoiți să se mai

afle în regiunea Amur URSS, din motivul greutăților financiare la care au fost supuși în timpul represiunilor politice.

Menționează că, represiunea politică este o măsură de constrîngere drastică, care a încalcă grav drepturile fundamentale atât a persoanelor represate, cât și a urmașilor acestora.

Conform art.1 din Legea nr.1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, represiune politică se consideră curmarea de vieți omenești, măsurile de constrîngere întreprinse de către stat față de cetățeni din motive politice, naționale, religioase sau sociale sub formă de privațiune de libertate, deportare, exilare, trimitere la muncă silnică în condiții de limitare a libertății, expulzare din țară și lipsire de cetățenie, expropriere, internare forțată în instituții de psihiatrie, sub altă formă de limitare a drepturilor și libertăților persoanelor declarate periculoase din punct de vedere social pentru stat sau pentru regimul politic, realizate în baza deciziilor organelor administrative, judiciare și extrajudiciare.

Conform art.2 Legea nr.1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, victime ale represiunilor politice se consideră: membrii familiei persoanelor supuse represiunilor, inclusiv copiii care s-au născut în locurile de represiune sau în drum spre ele, persoanele care au fost impuse sau nevoite să-și urmeze părinții, rudele, tutorii în exil ori la locul de deținere specială, sau rămase fără îngrijirea acestora, precum și copiii persoanelor executate în urma represiunilor politice.

Conform art.3 Legea nr.1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, sînt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul lor de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunilor politice pe teritoriul altui stat: d) expropriate, deportate sau expulzate din R.A.S.S. Moldovenească și R.S.S. Moldovenească în baza deciziilor organelor administrative sub pretextul luptei cu culacii, cu adversarii colectivizării sau așa-numiții bandiți și cu familiile lor, precum și motive de acuzare de colaborare cu "regimul burghezo-moșieresc de ocupație".

Consideră că actul administrativ individual, a fost adoptat în lipsa reclamantului fără informarea acestuia, fără a-i oferi posibilitatea să prezinte probe și argumente în susținerea cererii privind reabilitarea.

În susținerea acțiunii depuse, reclamantul face referire la prevederile art. art. 67, 70, 87, 94, 189 alin.(1), 5 din Codul administrativ.

Notează că, conform art. 52 Legea 1225/08.12.92 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Procuratura Generală, la cerere sau din oficiu, constată și verifică dosarele, asupra cărora au fost luate hotărîri ale organelor judiciare și extrajudiciare referitor la persoanele indicate la articolul 3 din prezenta lege, în modul stabilit prin ordinul Procurorului General. In baza studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărîri ale organelor extrajudiciare, Procuratura Generală formulează o concluzie privind reabilitarea și eliberează certificatul respectiv. Decizia Procuraturii Generale de a refuza reabilitarea în cazurile prevăzute la alineatul 2 al prezentului articol poate fi atacată în

instanța judecătorească competentă. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărîri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor sau ia decizie privind refuzul reabilitării.

Prin urmare, reclamantul solicită anularea actului administrativ individual emis de Procuratura Generală nr.17- 560/90-89 din 27.01.2025 privind respingerea cererii depusă de Grabovschi Valentin privind recunoașterea drept victima a represiunilor politice, reabilitarea și eliberarea certificatului de reabilitare, anularea actului administrativ individual emis de Procuratura Generală nr.17-560/90-365 din 21.03.2025 privind respingerea cererii prealabile, obligarea Procuraturii Generale să admită cererea depusă de Grabovschi Valentin, recunoașterea a lui Grabovschi Valentin drept victima a represiunilor politice, reabilitarea și eliberarea certificatului de reabilitare și încasarea de la Procuratura Generală a cheltuielilor de judecată.

La data de 24 aprilie 2025, din partea autorității publice pârâte Procuratura Generală a Republicii Moldova, a parvenit referința pe marginea acțiunii prin care solicită respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată. (f.d.29)

În motivarea poziției sale, a indicat că, în baza art. 2 al Legii RM nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, victime ale represiunilor politice se consideră membrii familiei persoanelor supuse represiunilor, inclusiv copiii care s-au născut în locurile de represiune în perioada aflării ambilor părinți la evidență specială în locurile de deportare.

Conform art.3 al Legii nr.l225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul lor de trai în prezent, toate persoanele care, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, dacă aceste persoane au fost supuse represiunilor în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare (procedura privind reabilitarea în Republica Moldova se extinde asupra cetățenilor 'supuși represiunilor politice pe teritoriul RSS Moldovenești).

În scopul executării prevederilor art.5 alin.(3) și 5^2 din Legea nr. 1225/1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Procuratura Generală arc competențe de constatare și verificare a dosarelor (aflate la păstrare în arhivele Ministerului Afacerilor Interne sau, după caz, Serviciului de Informații și Securitate ale RM sau în Arhiva Națională), în care au fost adoptate hotărâri ale organelor judiciare și extrajudiciare și de eliberare a certificatelor corespunzătoare pentru persoanele supuse represiunilor politice, adică aplicarea represiunilor politice doar în baza documentelor ce confirmă faptul represiunii politice.

În corespundere cu art. 1 alin.(2) al Legii R.M. nr.296-XIII din 23 noiembrie 1994, pentru interpretarea unor prevederi ale Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, se declară victime ale represiunilor politice copiii persoanelor supuse represiunilor politice, născuți în locurile de represiune sau în drum spre ele,... în perioada aflării părinților la evidentă specială în locurile de deportare.

Potrivit datelor din dosarul de arhivă cu nr. 2687 (aflat la păstrare în Agenția Națională a Arhivelor), cît și din decizia Colegiului penal al Judecătoriei Supreme a

RSSM din 09.05.1961, mama reclamantului - ***** *****, a.n.1932, a fost deportată ilegal împreună cu alte rude pe motive politice la 06 iulie anul 1949 din satul Bobulești, raionul Florești (Glodeni) în regiunea Amur, în baza deciziei Consfătuirii Speciale „MGB" din 24 decembrie 1949, unde s-a aflat la evidență specială până la 06 decembrie 1955, actualmente fiind reabilitată.

Cât privește reabilitarea personală în calitate de membru al familiei persoanei supusă represiunii politice, fapt ce rezultă din cerere și anexele prezentate, inclusiv și din materialele dosarului de arhivă, cet. Grabovschi Valentin s-a născut la 10 noiembrie 1956, adică la un an după eliberarea părintelui deportat de la evidența localității de deportare și anularea tuturor interdicțiilor, ca persoană deportată. Prin urmare, Grabovschi Valentin nu a fost afectat personal de represiunile regimului totalitar în sensul cerut de lege.

Având în vedere aceste circumstanțe, reclamantului Grabovschi Valentin i s-a comunicat faptul că nu poate fi declarat ca victimă a represiunii politice, cu eliberarea certificatului solicitat, or, mama sa *****, după data de 06 decembrie 1955, nu era limitată în drept de a pleca din locurile de represiune (fiind ridicate toate restricțiile), respectiv era liberă în alegerea locului de trai. Astfel, reclamantul a fost informat despre cauzele și motivele imposibilității și inadmisibilității intervenirii Procuraturii Generale în favoarea acesteia, fiindu-i expediată explicația de rigoare la 27 ianuarie 2025 prin scrisoare cu nr. 17-560/90-89.

Respectiv, constată că argumentele reclamantului Grabovschi Valentin urmează a fi respinse, or, Procuratura Generală a fost în imposibilitate de a elibera certificat de reabilitare, întrucât prin aplicare strictă a Legii nr. 1225/1992 reclamantul nu întrunește condițiile legale pentru a fi recunoscut ca victimă a represiunilor politice.

Prin urmare, Procuratura Generală a Republicii Moldova solicită respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În ședința de judecată:

Reclamantul Grabovschi Valentin și reprezentantul său, avocatul Croitor Alexei, au susținut acțiunea depusă și au solicitat admiterea cererii de chemare în judecată.

Reprezentantul autorității publice pârâte Procuratura Generală a Republicii Moldova, Vochin Alina, a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

Aprecierea instanței de judecată:

Examinând acțiunea reclamantului Grabovschi Valentin, audiind explicațiile participanților la proces, studiind argumentele pârâtului, probele administrate în ansamblul şi interconexiunea lor, normele legii aplicabile, instanța de judecată constată că acțiunea este admisibilă şi pasibilă de a fi respinsă, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 189 alin. (1) şi (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere.

Conform art. 2 alin. (1) din Codul administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanţilor la raporturile administrative, atribuţiile autorităţilor publice administrative şi ale instanţelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligaţiile participanţilor în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ.

Conform art. 3 din Codul administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

Conform art. 18 din Codul administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

Referitor la admisibilitatea acțiunii.

În sensul art. 20 și art.189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană poate înainta o acțiune în contencios administrativ, dacă revendică încălcarea prin activitatea administrativă a unei autorități publice a unui drept legitim sau a unei libertăți stabilită prin lege. Cu privire la acțiunea în contencios administrativ decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform Codului administrativ.

Conform art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Potrivit art.10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligaţii, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Prin urmare, răspunsul Procuraturii Generale a Republicii Moldova nr. 17-560/90-89 din 27 ianuarie 2025 – este un act administrativ individual defavorabil emis în privința reclamantului Grabovschi Valentin.

Instanța de judecată reține că, admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ este condiționată inter alia de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice.

Conform art. 17 din Codul administrativ, prevede că, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 39 din Codul administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Instanța menționează că la art. 17 se dă noțiunea dreptului vătămat, în sens material, iar noțiunea ”revendică încălcarea” din dispozițiile normelor art. 189 și art. 207 alin. (1) lit. e) Cod administrativ, relevă un aspect procesual și se referă la dreptul reclamantului de a înainta acțiunea în contencios administrativ.

Reclamantul are dreptul la înaintarea acțiunii în contencios administrativ ori de câte ori se deduce la o examinare în prima facie - circumstanțele din cererea sa, acte, dosar administrativ etc. – probabilitatea (posibilitatea) lezării unui drept al său prin actul administrativ individual contestat.

Probabilitatea că dreptul subiectiv ar putea fi vătămat este prezumată de fiecare dată când o persoană este destinatar (art. 11 alin. (2) enunțul 1) al actului administrativ individual defavorabil sau este terț.

Reclamantul Grabovschi Valentin este destinatarul actului administrativ individual contestat.

Noțiunea „revendică încălcarea” nu echivalează cu noțiunea „vătămarea dreptului”.

”Revendicarea încălcării” justifică dreptul reclamantului în sens procesual de a înainta acțiunea în contencios administrativ, iar „vătămarea dreptului” se dovedește prin probațiune, fiind o problemă de fond.

Astfel, constatarea vătămării dreptului de fiecare dată trebuie să fie un element de fond, altfel, acțiunea trebuie examinată în fond de către instanța competentă pentru a nu îngrădi accesul la justiție (art. 6 CEDO, 20 Constituția RM, art. 39 CA).

În conformitate cu art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, cu excepţia cazurilor prevăzute la alin. (2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

În temeiul art. 191 alin.(1) din Codul administrativ, controlul de legalitate a actelor Procuraturii Generale a Republicii Moldova este de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, or, aceste acte nu se regăsesc în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art. 191 din Codul administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Acțiunea înaintată de către reclamant reprezintă o acțiune în obligare, în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ. Or, obiectului acțiunii în obligare constă în obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual.

În sensul enunțat, art. 209 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Urmează a fi reținut că, cu răspunsul nr. 17-560/90-89 din 27 ianuarie 2025, a fost contestat cu cerere prealabilă de către reclamantul Grabovschi Valentin la data de 20 februarie 2025.

Potrivit art. 167 alin. (3) din Codul administrativ, autoritatea publică emitentă soluționează cererea prealabilă în termen de 15 zile calendaristice. Prevederile art. 60 alin. (2)–(5) se aplică corespunzător.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ privind ca ilegale a actelor administrative individuale defavorabile – răspunsul nr. 17-560/90-89 din 27.01.2025, a răspunsului nr. 17-560/90-365 emis în procedură prealabilă și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil a fost înaintată la data 27 martie 2025 (concretizată la 23 mai 2025), fapt ce denotă respectarea termenului de înaintare a acțiunii de către reclamantul Grabovschi Valentin.

Instanța de judecată a constatat că motive de inadmisibilitate în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ în privința acțiunii de contencios administrativ înaintată de Grabovschi Valentin nu se regăsesc, prin urmare, acțiunea este admisibilă.

Referitor la temeinicia acțiunii.

În speţă, din materialele dosarului instanţa reţine că, că mama reclamantului ***** ***** a.n. 1932 a fost deportată ilegal împreună cu alte rude pe motive politice la 06.07.1949 din s. Bobulești, rl Florești (Glodeni) în regiunea Amur, în baza deciziei Consfătuirii Speciale „MGB” din 24.12.1949, unde s-a aflat la evidență specială până la 06.12.1955.

Prin hotărârea Colegiului penal al Curții Supreme al RSSM din 09 mai 1961 decizia Consfătuirii Speciale „MGB" din 24.12.1949 a fost anulată, dosarul încetat. (f.d.21)

Prin certificatul despre reabilitare nr.I3-166/92 din 24 februarie 1992, eliberat de Procuratura Republicii Moldova, se atestă faptul că ***** ***** a fost reabilitată. (f.d.22)

Instanța de judecată reține că, reclamantul Grabovschi Valentin s-a născut în regiunea Amur la *****, fiind fiul lui ***** și *****. (f.d.11)

La data de 26 decembrie 2024, reclamantul Grabovschi Valentin a depus la Procuratura Generală cererea prin care a solicitat recunoașterea drept victima a represiunilor politice și de reabilitare a acestuia. (f.d.14-17)

Prin răspunsul Procuraturii Generale nr.17-560/90-89 din 27 ianuarie 2025, s-a respins cererea depusă de Grabovschi Valentin privind recunoașterea drept victima a represiunilor politice, reabilitarea și eliberarea certificatului de reabilitare. (f.d.18)

La 20 februarie 2025, reclamantul a depus la Procuratura Generală cererea prealabilă, solicitând anularea actului administrativ individual emis de Procuratura Generală nr. 17-560/90-89 din 27.01.2025, reexaminare și admiterea cererii privind recunoașterea drept victima a represiunilor politice, reabilitarea și eliberarea certificatului de reabilitare. (f.d. 19-20)

La 21 martie 2025, Procuratura Generală a emis răspunsul nr. 17-560/90-365 privind respingerea cererii prealabile. (f.d. 36)

Prin urmare, la data de 27 martie 2025, Grabovschi Valentin s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ (concretizată ulterior) către Procuratura Generală a Republicii Moldova privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil. (f.d. 5-8, 34-35)

Conform art. 1 al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, represiune politică se consideră curmarea de vieţi omeneşti, măsurile de constrîngere întreprinse de către stat faţă de cetăţeni din motive politice, naţionale, religioase sau sociale sub formă de privaţiune de libertate, deportare, exilare, trimitere la muncă silnică în condiţii de limitare a libertăţii, expulzare din ţară şi lipsire de cetăţenie, expropriere, internare forţată în instituţii de psihiatrie, sub altă formă de limitare a drepturilor şi libertăţilor persoanelor declarate periculoase din punct de vedere social pentru stat sau pentru regimul politic, realizate în baza deciziilor organelor de stat administrative, judiciare şi extrajudiciare.

Potrivit art. 2 al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, victime ale represiunilor politice se consideră: persoanele care au avut de suferit de pe urma represiunilor politice arătate în articolul 1; persoanele asupra cărora au fost adoptate decizii de represiune politică, dar care au reuşit să evite represiunile directe, inclusiv prin refugiu peste hotarele republicii; membrii familiei persoanelor supuse represiunilor, inclusiv copiii care s-au născut în locurile de represiune sau în drum spre ele, persoanele care au fost impuse sau nevoite să-şi urmeze părinţii, rudele, tutorii în exil ori la locul de deţinere specială, sau rămase fără îngrijirea acestora, precum şi copiii persoanelor executate în urma represiunilor politice.

Conform art.3 al Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, sînt declarate nevinovate şi urmează a fi reabilitate în faţa societăţii şi reintegrate în drepturi, indiferent de locul lor de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 şi 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum şi cetăţenii Republicii Moldova, supuşi represiunilor politice pe teritoriul altui stat.

Potrivit art. 5 al Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992, cererea de reabilitare se depune de către persoana supusă represiunilor ori de către alte persoane fizice sau juridice: la Procuratura Generală, în privinţa persoanelor indicate la articolul 3 literele a), b), c), f), g) şi i).

Cererile de reabilitare se examinează în termen de trei luni de la data depunerii lor.

Conform art. 5^2 al Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992, Procuratura Generală, la cerere sau din oficiu, constată şi verifică dosarele, asupra cărora au fost luate hotărîri ale organelor judiciare şi extrajudiciare referitor la persoanele indicate la articolul 3 din prezenta lege, în modul stabilit prin ordinul Procurorului General.

În baza studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărîri ale organelor extrajudiciare, Procuratura Generală formulează o concluzie privind reabilitarea şi eliberează certificatul respectiv.

Decizia Procuraturii Generale de a refuza reabilitarea în cazurile prevăzute la alineatul 2 al prezentului articol poate fi atacată în instanţa judecătorească competentă.

Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărîri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor sau ia decizie privind refuzul reabilitării.

Conform art. 5^3 al Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992, recursurile împotriva deciziilor Ministerului Afacerilor Interne şi Procuraturii Generale privind refuzul reabilitării prevăzute la articolul 5^1 alineatul 2 şi articolul 5^2 alineatul 3 din prezenta lege se examinează de către Curtea Supremă de Justiţie în modul prevăzut la articolul 348 din Codul de procedură penală.

Recursurile în anulare sau deciziile Procuraturii Generale privind refuzul reabilitării prevăzute la articolul 5^2 alineatul 4 din prezenta lege se examinează de către Curtea Supremă de Justiţie în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ca rezultat al examinării cauzei de reabilitare instanța judecătorească eliberează certificatul respectiv.

În corespundere cu art. 1 al Legii R.M. nr.296-XIII din 23 noiembrie 1994, pentru interpretarea unor prevederi ale Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, conform articolului 2 alineatul 1 subalineatul trei din legea menţionată, membri ai familiei persoanelor supuse represiunilor se consideră soţul, soţia, copii, părinţii, alte rude şi tutorii care au fost siliţi sau nevoiţi să urmeze persoana reprimată în exil sau la locul de deţinere specială.

Copii ai persoanelor supuse represiunilor politice, care s-au născut în locurile de represiune sau în drum spre acestea se consideră: copiii proveniți din căsătorii încheiate înainte de represiune, copiii născuți în locurile de represiune sau în drum spre acestea de către femei necăsătorite supuse represiunilor, copiii născuți în locurile de represiune sau în drum spre acestea de către femei necăsătorite, ai căror tați sunt persoane supuse represiunilor, precum și copiii născuți în locurile de represiune, proveniți din căsătorii încheiate în timpul represiunii.

Potrivit datelor din dosarul de arhivă cu nr. 2687 (aflat la păstrare în Agenția Națională a Arhivelor), cît și din decizia Colegiului penal al Judecătoriei Supreme a RSSM din 09.05.1961, mama reclamantului - ***** *****, a.n.1932, a fost deportată ilegal împreună cu alte rude pe motive politice la 06 iulie anul 1949 din satul Bobulești, raionul Florești (Glodeni) în regiunea Amur, în baza deciziei Consfătuirii Speciale „MGB” din 24 decembrie 1949, unde s-a aflat la evidență specială până la 06 decembrie 1955, actualmente fiind reabilitată.

Instanța de judecată reține că, reclamantul Grabovschi Valentin s-a născut la data de *****, adică la un an după eliberarea părintelui deportat de la evidența localității de deportare și anularea tuturor interdicțiilor, ca persoană deportată.

Prin urmare, se reține că, Grabovschi Valentin nu a fost afectat personal de represiunile regimului totalitar în sensul cerut de lege.

Având în vedere aceste circumstanțe, reclamantul Grabovschi Valentin nu poate fi declarat ca victimă a represiunii politice, or, mama sa *****, după data de 06 decembrie 1955, nu era limitată în drept de a pleca din locurile de represiune (fiind ridicate toate restricțiile), respectiv era liberă în alegerea locului de trai.

Astfel, din aceste considerente, instanța de judecată concluzionează că actele administrative contestate au fost emise cu respectarea cadrului normativ aplicabil și în baza unei corecte stabiliri a stării de fapt, nefiind identificate temeiuri de ilegalitate sau netemeinicie care să justifice anularea acestora.

În mod esențial, instanța reține că reclamantul Grabovschi Valentin nu întrunește condițiile prevăzute de lege pentru a fi recunoscut în calitate de victimă a represiunilor politice, or, acesta nu s-a născut în perioada în care părinții săi se aflau sub incidența măsurilor de represiune, respectiv după încetarea regimului de evidență specială și ridicarea restricțiilor impuse acestora. Or, interpretarea normelor legale incidente impune existența unei legături directe și nemijlocite între situația persoanei și perioada efectivă a represiunii, condiție care în speță nu este întrunită.

Prin urmare, refuzul Procuraturii Generale de a admite cererea reclamantului apare ca fiind justificat, proporțional și conform prevederilor legale incidente, neputând fi reținută existența unei încălcări a drepturilor sau intereselor legitime ale acestuia.

Prin prisma circumstanțelor expuse și prevederilor legale enunțate supra, instanța de judecată constată, la caz, netemeinicia pretențiilor reclamantului Grabovschi Valentin, iar alegațiile invocate în susținerea acțiunii înaintate poartă caracter formal, nefiind confirmate prin probe pertinente și concludente în acest sens, fiind combătute prin argumentele autorității publice pârâte.

Potrivit art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

În contextul celor relatate, instanța subliniază că, pentru a fi anulat un act administrativ, reclamantul exercitând dreptul său la acțiune, urmează nu doar la general să-și expună dezacordul cu activitatea administrativă, ci să-și întemeieze cererea de chemare în judecată pe prevederile exprese a legii: 1) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii, să indice expres care anume norme legale, în viziunea lui, au fost încălcate; 2) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței, urmează să facă referire la normele juridice care reglementează competența, astfel, încât să dovedească încălcarea acesteia; 3) în cazul în care invocă că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite, urmează să indice expres normele procedurale care au fost încălcate.

Respectiv, nici unul din temeiurile invocate de reclamant întru anularea actului administrativ individual defavorabil, nu atinge nivelul minim pentru a putea fi reținut ca temei de anulare sau de nulitate a actului administrativ, or, actul contestat este emis conform legii, cu respectarea procedurii stabilite și de către organul competent.

În consecință, analizând normele legale în coraport cu circumstanțele faptice stabilite, precum și criticele aduse de către reclamant referitor la acțiunile autorității publice pârâte, instanța de judecată conchide că, răspunsul Procuraturii Generale a Republicii Moldova nr. 17-560/90-89 din 27.01.20255, este legal și întemeiat.

Față de cele ce preced, instanța de judecată ajunge la concluzia de respinge acțiunea în contencios administrativ depusă Grabovschi Valentin către Procuratura Generală a Republicii Moldova privind anularea ca ilegale a actelor administrative individuale defavorabile – răspunsul nr. 17-560/90-89 din 27.01.2025, a răspunsului nr. 17-560/90-365 emis în procedură prealabilă și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 224-229 din Codul administrativ al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e :

Se respinge acțiunea în contencios administrativ depusă de Grabovschi Valentin către Procuratura Generală a Republicii Moldova privind anularea ca ilegale a actelor administrative individuale defavorabile – răspunsul nr. 17-560/90-89 din 27.01.2025, a răspunsului nr. 17-560/90-365 emis în procedură prealabilă și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la Judecătoria Chișinău sediul Râșcani.

Președintele ședinței, Cristina Panfil
Judecător